

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ

НОВИ САД

НЕЗАВИСАН НЕДЕЉНИК

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК ДУШАН ЧАМРПАГ

ГОДИНА VI.

НОВИ САД. 8. јуна 1929.

БРОЈ 23

† Др. МИЛАДИН ВЕЛИЧКОВИЋ-СВИЊАРЕВ

Премда чудним стицајем прилика, баш сада, када је неочекивано наступила његова прерана смрт, нема оне многобројне новосадске српске локалне штампе. Нема нарочито оне штампе, оних листова, којима је он својим радом, било као пријатељ, било као противник, давао материјала за рад, а који би га без сваке сумње, једнако достојно оценили и ожалили и као човека и као политичара. Ипак ће се, верујем, наћи и мора се наћи довољно позваних људи и листова, који ће учинити своју дужност према овом ретком човеку и тако му се одужити.

Ја ћу се само осврнути на један моменат, који вероватно други неће додирнути. Неће зато јер је то моменат и дело из времена када ми не само уопште нисмо имали своје националне штампе, него када се плашило и једну реч изговорити.

И тако тај моменат, то надчовечно дело, не само да није нигде забележено, него у оној заплашености, није много ни усмено спомињано. Разумљиво је дакле да се заборавило и то врло брзо.

Било је то оних за Србе страшних дана, августа 1914. године. Једни су — нарочито прваци — интернирани. други

затворени, трећи у војску отерани. Општа заплашеност и неизвесност: шта ће сутра бити?

Одједном се пронео страشان глас:

Генерал у Петроварадину добио је списак Срба Новосађана, чланова Народне Одбране. Тражио је да се похapse и дотерају на формално суђење. А стварна осуда је већ пала: **стрељање!** И то само зато „блажија“ казна стрељање, а не вешање, што се Генерал Гржевински — заиста лично добричина — ражалио, па молећиво и болећиво узвикнуо:

„Warum aufhängen? — Lieber Erschiessen! (зашто обесити — радије стрељати!)“

Нико није ни помишљао на одбрану, него се само питало: **ко је на списку?** Али на то питање нико није знао да одговори!

Знало се само толико, да је број 43 и да је ту готово цела новосадска српска чаршија.

Тајна пак тог овако се објашњавала:

Неки промућурни детектив, ком је стављено у не мало тежак задатак да пронађе ко су у Новом Саду „чланови страшне Народне Одбране“ решио је то на један, заиста, једноставан начин. Покупио је имена са новосадских српских фирми и још нека како је чуо: „па мирна Бачка“.

Страх и ужас завладао је свуда куд је тај више него ужасни глас допро. А ипак нико није знао нити се усудио ма шта да преузме. Та можда и није на списку, па зашто да сам на себе скреће пажњу.

А и ко би могао помоћи?

На то опште скривено питање следовао је сам по један спонтани одговор: Доктор Свињарев.

Да, заиста, само је он ту могао нешто учинити. Он једини од истакнутих људи и политичара није интерниран, а ни отеран даље у војску, него је био шеф приватне болнице за рањенике. Он је био лични пријатељ са великим жупаном Белом Матковићем и послаником Слезакком, а поврх свега: он је добри Миладин Свињарев!

Он ће учинити све што може.

И као да је радила моћ сугестије, могли су сви заплашени, нарочито трговци, скривени иза својих прозора, видети крупну, а ипак тако симпатичну фигуру доктора Свињарева, како се жури, управо лети тамо и амо.

Сви су већ у том видели спас. Сваки његов покрет, сваки гест, праћен је са безброј тумачења.

„Ах, ено га са Јожиком Мајером“. „Ено их заједно иду код Слезака“... „Одоше све троје

код великог жупана!" и тако редом.

А када су видели да и жупан Матковић седа са њима у кола и јури у Петроварадин, пао је већ терет са душе. „Спас је ту!“ тешили су сами себе.

И заиста је дошао. Није нико био ни затворен.

Но људи као људи заборавили су брзо и потпуно.

Али ви сви који данас оплакујете Миладина Свињарева, јер познајте његово добро срце, ви који знате како се оно и за ситницу дало разнежити, ви само можете замислити: како је оно осећало онда.

Онда када се радило о спасу толиких невиних, па све и да су му непознати, а камо ли када су не само познати, него многи и блиски и драги њему, који уопште није знао мрзити, него само волети.

Зато као сведок, пратилац и учесник тих тешких тренутака сматрам за свету дужност, када то већ није раније учињено, кад није дочекао, да види место где је то подробно описано: да бар сада, код вечитог растанка, већ за сам овај чин кажем:

Хвала и слава племенитом човеку Миладину Свињареву-Величковићу!

Тома Бајић.

Натезање

и затезање

„Застава“ лист је престао, штампарија бинкротирала, пала под стечај и на јавној лицитацији продата Српској Православној Црквеној Општини у Новом Саду.

Од једне групе људи, подузета је акција за обнову „Заставе“, за скупљање акционог капитала за куп штампарије „Заставе“ и да се крене рад у штампарији и да се настави са излажењем „Заставе“.

Тај поохват извесних људи је за похвалу, али како чујемо, тој се акцији и подхвату слабо излази у сусрет од оних, на које се баш највише рачунало.

Како чујемо, многи са резервом се уздржавају да поклоне вере тој, односно да верују у

успех те акције, имајући пред очима прошлост тога предузећа, за кога веле, да се мало више водило рачуна о њему, не би морало тако проћи, као што је на жалост прошло.

Многе пак друге људе који би могли да материјално помогну ту акцију уздржавају други разлози, који ће свакако бити са незаборављеном партизанском позадином, која се још увек кроз друштвени живот провлачи као црвена нит, која је још увек јако уочљива.

На основу свега онога, што се да и може видети, а резултати успеха те акције јасно говоре, да ће та акција слабо уродити плодом, па баш иако уроди, тај ће плод бити тако врло мален и незнатан да ће се наставити само стари крпеж, који неће моћи дуго издржати.

Ако се пак хоће и искрено жели да се „Застава“ обнови, да јој се егзистенција осигура, онда се морају подузетници те акције прихватити радикалних мера и отворено изићи са чистим и јасним програмом „Заставе“, јер данас у рукавицама се код таквог посла не може радити.

Егзистенцију „Застава“ могла би да има једино ако би као обновљена била орган српског народа Војводине, заштитница економских, привредних, просветних и културних интереса Војводине и то са потпуном ликвидацијом старог једностраног партизанског правца, који је и довео до пропасти.

Ми отворено кажемо: да Војводина и Војвођани Срби не сму још за дуго да остану без своје јавне речи, без свога гласила.

А ево зашто:

Многа врло важна питања, која засецају у привредно-економски, просветни и културни живот Вајводине и Војвођана, у београдској штампи се врло ретко претресају или се баш намерно прећуткују, иако београдска штампа има врло велики тираж у Војводини. Значи, да Војводина и Војвођани хтели не хтели, доведени су у тај положај да морају у првом реду само о себи и својим интересима да мисле и да их заштићавају.

Виши интереси Војводине и Војвођана диктирају, да се у том погледу мора да изиђе из резерве и да се приступи озбиљном раду око покретања једног јавног гласила Војводине.

Колико банака и имућнијих људи има у Војводини, срамота би било да се не може подићи један добро уређени дневник, који би се претежно бавио заштитом привредних, економских, културних и привредних интереса Војводине и Војвођана.

Ситничарењем и крпежом се само срља у још већу бруку и срамоту, него што ју је Војводина у том погледу досада претрпела.

Господо, памет у главу!

У прошлом броју нашега листа, ми смо у чланку „За развитак и напредак Новог Сада“, изнели конзервативно држање управе града Новог Сада, у погледу подизања индустрије.

Наиме, изнели смо, да градска управа не излази у сусрет подизању индустријских предузећа и то под таквим изговорима, који се апсолутно не могу узети као озбиљни разлози.

Колико нам је познато, до сада су се обраћале три велике светске фирме за подизање фабрике и то: „Стандард“, „Астра“ и „Хофхер и Шранц“, тражећи да им град прода уз врло повољне цене своје земљиште, које би за развитак њихових предузећа најбоље конвенирало.

Међутим градска управа је све те три понуде одбила, односно, одбила је да им прода тражена земљишта, већ им је понудила да прода оне рупчаге иза кланице у Врбаку, које земљиште поменутих фирмама из много разлога апсолутно не конвенира.

Овакова понуда од стране градске управе, по нашем скромном мишљењу, ако није шегачење, онда је апсолутно буквално не разумевање предуслова за развитак и процват новоподигнутих индустријских предузећа.

Зар једна финансијска група, која хоће да пласира свој новчани капитал у једно предузеће неће водити рачуна у првом реду о томе, где и на каквом ће месту исто предузеће подићи. Разуме се, ту главну улогу игра место, које мора да је у непосредној близини пловном и жељезничком саобраћају. Наш врбак онакав какав је данас, са оним силним рупчагама, које су готово преко целе године пуне воде, поред тога што би требало уложити огромне материјалне жртве за нивелацију, још увек нема жељезнички саобраћај у непосредној близини, те према томе, понуда градске управе је апсурд, коју не би нико паметан као озбиљну могао узети.

Данас пак, када се са најновијом наредбом укида убирање друмарине, варошки буџет губи једну позицију од 2,000.000 динара, те настаје питање, шта ће градска управа да ради? Одакле ће тај мањак да попуни за ову годину и какве ће нове изворе да нађе за покриће будућих својих буџета?

Општински прирез је и онако довољан, а и други посредни намети су велики и према томе, да ли општинска управа сме и даље ићи са тим оптерећењима грађана?

Хоће ли градска управа тај плус да изравна са уштедама у то не верујемо, јер тамо где нема ни доста нема се од чега и шта уштедети.

Остаје једини пут, а то је да се много више поклати пажње на развој и подизање индустрије, на развој самога града, за што већи пласман капитала, који ће подићи како промет и трговину, тако исто повећати рад и радну снагу пласирати, који у главном сачињавају потрошачку публику, па ће попут тога и наше баштованство имати своју егзистенцију, а које за последњи пар година приживљује најцрње дане.

Чули смо, да извесни чиниоци градске управе противни су подизању творница и уступању градског земљишта поменути фирмама једино с тога, јер веле да би ту извесна лица требала да зараде неке масне провизије.

Ми би на ово комотно могли рећи и применити ону народну: „има људи који сваког цене, али увек само по себи“.

Нами пак стало је до развоја и процвата Новог Сада, нами је стало до упослења незапослених радника, нами је стало да се у Новом Саду, тој Атини Српства води једна мудра и трезвена комунална политика и да у истини Нови Сад буде културно-привредни центар Војводине и ништа више.

Провизије пак припуштамо драговољно онима, који су научени да живе од ње и да не могу без ње живети.

Па докле тако?

— Шта све има у Летопису Матице Српске? —

Против стања и режима у Матици Српској све више се чују разне оправдане замерке и критике. Једна од најглавнијих, а по нашем мишљењу и најоправданијих замерака, јесте: да садањи режим у Матици Српској ни у колико не одговара својим задацима према широким народним слојевима. Ми држимо да је Матица Српска дужна, да у Српској Војводини даје нешто од свога и од свога рада и нашим широким народним слојевима и да поред осталог свог рада посвети бар један део своје активности и на културно-просветне потребе нашег народа у овим крајевима.

Матица Српска међутим то не чини. Садањи режим у Матици Српској запоставља народно-просветилачки рад. Троше се стотине хиљада на скупоцена јубиларна издања о уметности, жртвује се стотине хиљада на Летопис, издају се за скупе новце дечје песме, а за широке народне масе — ништа.

Садањи режим у Матици Српској или неће или не може да рачуна са стварношћу у питањима књижевне и књижарске продукције. Луксузна издања, а нарочито књиге као што су јубиларна издања Матице Српске о Уметности и о Матици, могу издавати само установе које не рачунају на прођу и

добит, јер се така издања не рентирају.

Још горе стоји питање Летописа. Кома треба Летопис овакав, како га сада издаје Матица Српска. Вољни смо да начинимо јавну анкету, па да се под пуним именом и на часну реч јаве сви они, који имају воље и стрпљења, да сваку свеску Летописа прочитају од корица до корица. Сумњамо да би се у Новом Саду нашло већи број таквих читалаца од самих сарадника Летописа.

Но не треба кривицу бацити на читалачку публику, јер она заиста и нема скоро шта да чита у Летопису. Треба узети само последњу јунску свеску Летописа и видети садржај, којим уредништво овог нашег најстаријег часописа жели да деликтира своје читаоце. Од уводника, скроз површног и слабог чланчића па до безначајних и незанимљивих белешака цела садржина је (изузевши написе г. дра М. Савића, Драгина, Верешчака и Мирковића), све остало — шмарн. Песме: да их нико не чита; Предићева комедија: за орфеум; Црњанскове успомене о његовим књижевничко-почетничким маштањима: кафанско ћаскање, а остале гњаваже да и не спомињемо. Заиста је крајње време, да се једном већ покрене јавно мњење и да пита: па коме треба овакав Летопис? Зар господа из Управног и Књижевног Одбора Матице Српске нису у могућности, да оваком уређивању Летописа стану на пут?

Нећемо да се позивамо на књижевно васпитање и књижевни укус, али апелујемо на здраво расуђивање господа из управе Матице Српске и да их замолимо: нека нађу начина и прилике да се престане са оваким уређивањем Летописа, ако не желе да јавно мишљење и критика удари и у друге жице.

На последњој страни Летописа стоји ситним словима доле у дну штампано, да га уређује г. др. Марко Малетин. Па кад тај г. др. Марко Малетин главни секретар Матице Српске, стуб садањег режима у Матици и уредник Летописа није нашао за вредно да за ово не-

колико година од како је у Матици, штампа више него тек 3—4 чланчића у Летопису, онда се може с правом очекивати од Матичине управе, да г. секретара и уредника упути на друкчије уређивање Летописа.

Оволико за сад, а други пут више. *Матичар.*

Шта се чека?

Пише нам један пријатељ из Куле:

„Радовали смо се, када смо чули да ће наша обласна управа посветити највећу пажњу друмаринском питању, т. ј. да ће отпочети радови на поправци друмова.

И збиља, код нас на путу између Куле и Врбаса довучено је камење у сврху оправке тога пута. Дуж читавога пута наслагане су читаве гомиле камења, али камење стоји и чека на рад и поправку, друм је закрчен а рупчаге из дана у дан бивају све веће, тако, да је човека страх кренути кола са теретом, јер га на сваком кораку чека или да се изврне и врат сломије или пак у најсрећнијем случају само да му се точкови полеме.

Не знам где запиње и зашто се не ради и шта се са радом тако дуго отеже, али једно знам да неће бити нама најпријатније када будемо увозили летину у село, па још ако се дочекају јесенске кише, онда поготову биће оно велико и незапамћено зло, које ће нас скупо стати“.

* * *

Ако обласна управа са радима око поправке друмова чека на примену кулука, онда не би требало да купи онај високи друмарински прирез. Требало би друмове поправљати ма било на који начин, само не би требало их оставити у онако мизерном положају у коме се они данас налазе.

Жеља нам је, да ово не буде глас у пустињи.

Писма и рукописе, који се односе на уредништво „Нови Сад“, треба слати на адресу: Нови Сад, поштански фах 14.

† Др. Миладин Величковић

У прошлу недељу, 2. о. м. у Новом Саду је умро Др. Миладин Величковић-Свињарев. Покојник је у понедељак сахрањен уз огромно учешће грађанства.

Покојни др. Миладин Величковић био један од истакнутијих националних јавних радника у Војводини. Радио је и на књижевности, а као лекар важио је као редак стручњак и уживао је необично поверење.

Лака му црна земља, мир пепелу његовом.

Помажимо акцију Аероклуба, која иде за тим, да потпуно обезбеди наше небо од евентуалне навале непријатељских авијона!

Да ли је наредба господина великог капетана о премештају теретних кола згодна?

На Футошкој улици већ дуго година било је место за ласкола, која су веома згодна за превоз робе са футошке пијаце. Грађани су већ дужи низ година свикли, да када им иста буду била потребна, може их наћи на одређеном месту. Сада је пак г. велики капетан издао наређење: да се исти превозни парк премести на нову житну пијацу на Св. Јовановском Тргу.

Ова наредба г. великог капетана по нашем мишљењу је незгодна из следећих разлога:

Трговци који би хтели из Царинарнице да превозе робу морају трчати чак на Јовановски трг; то исто важи и за наше пиљаре баштоване; значи, да ће тај возни парк, чији су власници искључиво Срби бити анулиран, а уступиће место великим шпедитерима, од којих апсолутно није ни један Србин. Том наредбом г. великог капетана остаће равно 17 српских породица без своје егзистенције.

Молимо г. великог капетана у случају да неби могао своју наредбу о премештају теретних кола опозвати да на некоји начин поради на томе, како би интересанти лакше и брже могли доћи до кола н. пр. да се поради на томе, да се једна јавна станица у ову сврху на Св. Јовановском тргу подигне.

Занатство

Занатлијска Задруга Трезвеност

По целом свету се шири пропаганда против употребе алкохола и то са успехом. Тешко финансијално стање многе и многе је већ натерало на то, да узму у руку оловку и да израчунају колико троши на алкохолно пиће, који је узрок многим злу. И када се дошло до тог сазнања, да та рђава навика однесе већи део зараде по себи се разуми, да се морао сваки упитати па нашто то. Многи варају саме себе, када мисле, да им је после тешког и напорног рада безусловно потребан освежавајући алкохол па и пречи од саме хране. Други опет траже у алкохолу ублажење својих јада и недаћа и са алкохолом, мисле растерати бригу.

Лечнички је доказано да је честа употреба алкохола штетна за човечије здравље, док и сама шећерна вода лечи многе унутарње болести.

А преживели смо и оно доба, када се сматрао онај за јунака, који може да попије на више пића и да најдуже издржи битку. Хвала богу и та аристократска болест, која је била захватила и ниже слојеве, умире. Данас се пијанчење правилно свађа пороком и сваки паметан човек мора да га се клони.

Зато су прваци занатлијског покрета уз сарадњу г Саве Гркинића познатог организатора многих — нарочито — занатлијских друштава, узели у своје руке оснивање Занатлијске Задруге „Трезвеност“.

Да би што више чланова привукли себи, у нацрту правила предвидиће се, штетна недељним улозима, читаоница па чак и фабрикација антиалкохолних пића и точење у својим локалима.

Познавајући организаторску способност, енергију и издржљивост г. Гркинића верујемо, да ће овај покрет постићи жељени успех и наш лист „Нови Сад“, радо стоји на расположењу овом заиста корисном покрету.

Да се не заборави

Једна необјашњива ствар.

Сећамо се и још и сада нам је у свежој успомени, како је један градски отац, који данас заузима врло велики положај, грмео на седницама Проширеног Градског Савета против новосадске електричне централе, нападајући продужени уговор са градом, и тражио ревизију тога уговора.

Колико се сећамо, а мислимо да се и не варамо, изабран је и један одбор који је уз пристанак електричне централе имао да исправи неке криве Дрине у продуженом уговору.

Шта је по овом питању учињено и учињено; уколико су се криве Дрине у томе продуженом уговору исправиле, незнамо, а тако исто незнамо какав је узрок томе ћутању, јер видимо да се апсолутно ништа о томе није на јавност изнело, али једно знамо, а то је: да је остало све по старом, осим што је град добио неколико нових и неколико јачих сијалица.

Ако је то сав резултат оне грмљавине градскога оца, који данас заузима високи положај, онда слободно можемо рећи: „тресла се гора родила се сијалица“.

Концерт ученика Мушке Гимназије у Новом Саду.

У четвртак 13. јуна 1929. г. приређују ученици Мушке Гимназије концерт у свечаној дворани Гимназије са овим програмом:

1. а) С. Пашћан: Свјат..., б) Ст. Ст. Мокрањац: Тебе Појем, в) Д. Бортњански: Буди имја Господње, поје мешовити хор.

2. Словенске народне песме а) В. Жганец: Град се бели, б) Ј. Полашек: Танцуј, в) С. Пашћан: Пливе човен, пева мешовити хор.

3. а) А. Дворжак: Валцер, б) А. Шарвенка: Пољска игра, на клавиру изводе: Фрања Офнер и Сава Поповић уч. VI. а) разреда.

4. А. Архангелски: Ђаволска ђуљашка, мелодрам, рецитије Стева Поповић уч. VIII. а) раз-

реда, на клавиру прати гђа Клавдија Роде наставница Музике.

5. Ј. Хајди: С-dur Симфонија, Allegro moderato-Menuetto-Allegro vivo, изводи ученички оркестар.

Диригент: г. Светолик Пашћан, наставник Музике.

Почетак концерта у 6:15.

Добровољни прилози примају се са захвалношћу.

Подизање Царинарнице.

Подизање царинског магацина и царинарнице у Новом Саду повлачи се већ дуже година, пошто се меродавни никако нису могли сложити на којем месту магацин, да се подигне. Пре кратког времена Мин. Финансија — Царинско Одељење — одредило је комисију на захтев града, а која би имала коначно да одреди место и још некоје ствари за подизање магацина.

Ових дана су чланови одређене комисије и то од стране жељ. дирекције г. Павле Стојмик начелник грађ оделења и г. Борко Јован инспектор, од стране оделења поморског и речног саобраћаја начелник техничког оделења г. Шрепловић Павле, од стране грађ. дирекције инспектор Јанковић Душан, од финан. дирекције у Новом Саду врши дужност шефа царинског оделења Перић Лазар под председништвом г. Јована Лакића сагласили, да је најзгодније место за подизање царинарнице код свиларе.

Овом одлуком комисије кренуто је са мртве тачке, па се надамо, да ће се за најкраће време приступити потребним радовима за окончање целе ове ствари.

Новосадске вести.

— Дан Црвеног Крста у Новом Саду. Као сваке, тако ће се и ове године, сутра у недељу 9. јуна прославити дан Црвеног Крста у Новом Саду са задатком, да се цело грађанство заинтересује за велики рад Црвеног Крста. Надамо се да ће грађани Новог Сада, без разлике вере и народности, својим прилозима својски потпомоћи велики рад Црвеног Крста.

— Нов начелник судског оделења. Указом Њ. В. Краља постављен је за вршиоца дужности начелника судског оделења Команде Прве Армијске Области у Новом Саду судски пуковник г. Милан Спасић.

— † Г-ђа Оберкнежевић. У прошлу недељу 2. о. м. преминула је у Новом Саду удова Ф. Оберкнежевића у дубокој старости. Покојница је била једна од старих и угледних Новосађанки. Покој јој души!

— Скупштина Адвокатске Коморе. У недељу 16. јуна о. г. одржаће главну скупштину Адвокатска Комора за Војводину.

— Издавање обртница. Финансијска Дирекција издала је налог, да се од сада од молиоца, који траже обртну дозволу не захтева поред осталог и уверење о плаћеној порези.

— Из Уредништва „Новосадског Алманаха“. Рад на „Новосадском Алманаху“ приближује се крају, — чека се још само најнови и попис становништва. Мора се признати, да је новосадски привредни свет схватио важност и корисност ове књиге, јер се одазвао позиву уредништва и тиме у многим припомогао и олакшао рад на издавању ове корисне књиге.

— Нова Штедионица. „Опште Југословенско Банкарско Друштво А. Д.“ отворило је ових дана прву филијалу у Новом Саду као у центру економског живота у Војводини. Банка је основана са главницом од 125 милијона, а повећа ће се на 400 милијона динара. Сврха ове филијале је помагање трговине и занатлијства. Банка располаже са страним капиталом, те је с тога оправдана нада, да ће се користити њиме они, који имају потребу за потпору новчаног завода.

Покушала усмртити дете. Јелисавета Еветовић, служавка код инжињера Палфи-а у Дунавској улици, покушала је ових дана да одузме живот своје ванбрачном новорођенчету. Полиција је Јелисавету ухапсила и предала је суду.

Власник и одговорни уредник Душан Чампраг — Нови Сад. Краља Александра улица бр. 7.

Како је у истини ослобођен Нови Сад?

„Па шта је са Народним Стражама; ви их бар обе имате при руци“ питао сам га даље а он је одговорио:

„Е ту се сад не разазнајем и не водим више ни рачуна о њима. Видео сам да је код вођа добра воља да учине све, али је војска, изгледа, скроз непоуздана.

Најпре сам затражио мађарског Народног Већа помоћ и они су не само обећали, него и послали људе од свог Nemzeti Őrség-a. Тражио сам онда и од Српског Народног Одбора и њине Српске Народне Страже. Сви су обећали. Марко Вилић се баш заузео. Знам да је и Оберкнежевић чинио све, па и Дотлић је са његовом четом изгледао као најсигурнији. А када сам упитао мог чувара Чизмара, какова је ситуација, одговорио је: „Врло озбиљна, господине саветниче: стража је под креветом“! Чувши то нисам се распитивао који су то „јунаци“ под креветом. Узео сам да су то од „Nemzeti Őrség-a“, па сам од Српске Народне Страже тражио помоћ.

Дознао сам да је Дотлићева чета у једном, а друге опет у другим бирцузима. Послао сам кола и аутомобиле. Натоварили су се. Пуцало се, кад замало опет никог тамо.

Онда сам видео да ту нема праве помоћи, него сам приступио овом: Нашао и изабрао људе, казао им шта има да раде и шта ће добити за то, и ствар је била у реду! Очувало се бар главно, завршио је Др. Тапавица.

О том свему ја сам имао водити рачуна, када сам хтео да постигнем тај грандиозни управо циљ: спасење и очување толиких добара, а по могућности без жртава, у крви бар.

Чак управо само без тих жртава. Јер ми је као темељном познаваоцу одртаних прилика било јасно: да ако дође до неке борбе, да ће све бити изгубљено. Ништа се неће спасти, а жртве којима се крај није могао догледати биће узалудне.

Али сад већ једном, када сам почео да оперишем и са „сна-

гом“ и „борбеношћу“ наших људи, морао сам да то изведем до краја.

Користио сам се сваким моментом. Да би сам себе уверио, верујући да ћу то тако и на противника пренети, ја сам се сваким потхватом одушевљавао!

Сетио сам се тада и одушевио са потхватом вођа „Српске Народне Страже“ да створе ову и указао на њу.

Указао сам и на Мишу Дотлића са његовом четом.

Сетио сам се да сам видео на стражи са пушком у руци и грађане, за које сам добро знао, да нису пријатељи крви и борбе, као н. пр. Нана Дера, који је нарочито неуморно стајао на стражи код ћуприје, па чак и Бата Владета Георгијевић.

Импоновало ми је то све, па сам са подигнутом главом питао Немце: „Јесте ли видели оне многе грађане са тробојником око руке и пушком о рамену? Сваки је тај готов и погинути, а текубити!“

Да сам знао тада за Бошка Павловића, ја бих са њим нарочито оперисао. Али он се појавио тек у последњем чину.

Тако сам се морао задовољити, да укажем на јединог при руци, на кога сам сигурно могао рачунати, да ће заиста и погинути за постигнуће постављеног циља, мог пратиоца, Црногорца Петра Ђуровића, који је у то време много и највише од војника лично чинио и створио, а да се ето нигде до сад ни споменуо није.

Немци као рођене реалисте, само су се приликом говора о Ђуровићу на овог обазрели, верујући да је истина што за њега рекох, и сасвим колегијално позвали да узме учешћа у разговору. Жалили су као и ја што не зна њихов језик, но узимали су моја објашњења с њим као аутентична.

И када сам тако све чега сам се сетио истакао, да би им представио што већу опасност у случају сукоба, дошао сам са конкретним предлогом:

„Сад изволите, господо, као разумни и реални људи оценити шта је боље баш за вас: да ли непријатељство, борба, кла-

ње, уништење толиких добара, или обратно? Пријатељство миран одлазак те очување свих тих добара не општу па и вашу корист? А особито када вам се за ово друго пружи сигурност и могућност“.

(Наставиће се)

Срески суд као грунтова власт у Тителу.

Број 1309/1929 грунт.

Извадак из дражбен. огласа

У овршној ствари Државног Ерара Краљ. С. Х. С. оврховодитеља против Пителмајера Андрије овршеника одредила је грунтова власт ради утеривања потраживања у износу од 1000 дин. главнице спп. овршну дражбу на некретнину које леже на територији окружног суда у Новом Саду среског суда у Тителу и општине у Шајк. Св. Иван и које су уписане на име Пителмајер Андрије у грунт. уложку бр. 409. редни број А. I 1-2. топограф. бр. 132.133, општине Шајк. Св. Иван уз искљичну цену од 15.000 дин.

Дражба ће се одржати у званичним просторијама општинске куће у Шајк. Св. Ивану дне 4. јула 1929 у 3 сата по подне, Некретнине које долазе на дражбу не могу се продати испод две трећине искљичне цене. Они, који намеравају узети учешћа у надметању, дужни су у руке изасланика положити у име кауције 10 проц. од искљичне цене у готовом или у одговарајућим вредносним папирима, способним за кауцију а чији се курс има рачунати према наређењу §. 42. з. чл. LX. из год. 1881. или му предати признаницу о претходном положењу кауције у судски депозит и потписати услове о дражби §§ 147., 150., 179. з. чл. LX:1881. и 21. з. чл. XLI. 1908.)

Онај, који за некретнину понуди више од њега, дужан је одмах надопунити постотку искљичне цене, установљену кауцију и до толико истог постотка по њему понуђене цене.

У Тителу, 25. априла 1929.

Лавирац, с. р. судија.
За верност издања грунтовничар. Потпис нечитак.

Краљевски Срески Суд као
грунтова власт у Тителу.

Број 573/1929. гронт.

Оглас и услове дражбе

У исвршној ствари оврхово-
датеља Државног Ерара кога
заступа Државно Заступништво
у Новом Саду против оврше-
ника супр. Радосављев Томе
рођ. Буркин из Лока грунтова
власт одређује на молбу овр-
ховодитеља у смислу §§. 144.,
146., 147. зак. чл. 60. из год.
1881. ради утеривања у име
главнице од 2150 дин. са 5%
камата од 8. децембра 1926.
год. до сад установљених пар-
ничних трошкова и извршног
трошка од 1138 дин, те за
дражбену молбу овога пута у-
становљеног трошка 130 дин.
спп. на 1/2 дела некретнине
која лежи на територији окруж-
ног суда у Новом Саду, срес-
ког суда у Тителу и општине
у Локу и која је уписана била
на име супр. Радосављев Томе
рођ. Буркин Марије а сада на
имену млдб. Радосављев Маце,
Софије, Нате и Пере у гронт-
товном улошку бр. 374. редн.
бр А. I. 1-2 топогр. бр. 407. и
408 општине Лок и то кућа

бр. 194. са двориштем и баш-
том у унутрашњости у повр-
шини од 151 и 354 кв. хвати
уз исклучну цену од 3.000 дин.

Горенаведена 1/2 дела некрет-
нине продаће се у смислу §-а
163. Зак чл. 60. из год. 1881.
оптерећена са доживотним пра-
вом плодоуживања супр. Радо-
сављев Томе рођ. Буркин Ма-
рије укњиженим са решењем
бр. 1677/1928. под Ц. редн. бр.
15. с тиме да се јавном про-
дајом не дира право доживот-
ног плодоуживања.

Грунтова власт у смислу §-а
163. алинеја 2. зак. чл. 60. из
год. 1881. уједно установљава
укупан износ потраживања у-
књижених испред Ц. 15. пло-
доужитка у корист супр. Радо-
сављев Томе рођ. Буркин Ма-
рије у износу од 9788 дин.
главнице и објављује да ако се
на јавној дражби некретнина
са одржавањем плодоужитка не
прода за 9788 дин. да ће се
иста одмах поновно продати
без укњиженог права плодо-
уживања.

Грунтова власт за одржање
дражбе у општинској кући
лочке општине одређује дан
20. јуна 1929. год. у 3 сата те

на основу §. 150 З. чл. 60. из
год. 1881. установљава следеће
дражбене услове:

Некретнине које долазе на
дражбу не могу се продати
испод две трећине исклучне
цене. Они, који намеравају у-
зети учешћа у надметању, дуж-
ни су у руке изасланика поло-
жити у име кауције 10 проц.
од исклучне цене у готовом
или у одговарајућим вреднос-
ним папирима, способним за
кауцију а чији се курс има
рачунати према наређењу
§. 42. з. чл. LX. из год. 1881.
или му предати признаницу о
претходном положењу кауције
у судски депозит и потписати
услове о дражби (§§ 147., 150.,
170. з. чл. LX:1881. и 21. з. чл.
LXI. 1908.)

Онај, који за некретнину по-
нуди више од исклучне цене а
нико не понуди више од њега,
дужан је одмах надопунити по-
стотку исклучне цене, установ-
љену кауцију и до толико и-
стог постотка по њему пону-
ђене цене.

У Тителу, 1. маја 1929.

Лавирац, с. р. судија.

За верност издања грунтова-
ничар. Потпис нечитак.

Опште Југословенско Банкарско Друштво А. Д.

ФИЛИЈАЛА: НОВИ САД

КРАЉА АЛЕКСАНДРА УЛ. БР. 7.

Деоничка главница: Дин. 100,000.000

Резерве: Дин. 25,000.000

Г Л А В Н А С Е Д И Ш Т А :

БЕОГРАД

Чика Љубина 18.

ЗАГРЕБ

Јуришићева ул. 22.

ОБАВЉА СВЕ БАНКАРСКЕ ТРАНСАКЦИЈЕ.

Телефони број:
29-31 и 29-32.

Брзојави:
БАНКФЕРАЈН.

А. ЛАКС

радња кофера, торбарске, седларске и сарачке робе
преселила се из Дунавске ул. 20 у Дунавску ул. 36
(поред Дицгенове гвожђарске радње).

Велики избор!**Најјефтиније цене!****Новосадска Штедионица****КАО ЗАДРУГА**

НОВИ САД, Јеврејска ул. 14.

Извештава своје чланове и пријатеље, да је са 31. децембром завршено II. Коло и да отвара упис за

III. КОЛО

за све оне који нису имали прилике да приступе, као и за чланове I. и II. Кола, који желе повисити штедњу.

Једина а уједно најбоља препорука за ово, јесте чињеница, да је поред опште кризе прилив чланова стално растао и достигао број од

1035 уписаних чланова - удеоничара

са по најмање 10 а највише 300 удела односно динара недељно штедње, што чини далеко преко

3.000.000 динара уписане систематизоване штоте.

Још лепше је напредовало стање

УЛОГА НА ШТЕДЊУ.

који су према прошлој години удеостручени, јер само наши удеоничари-улагачи, могу поред других предности и предусретљивости постићи у ово време

8 до 12% намата.**СИГУРНОСТ НАЈПОТПУНИЈА.**

Наша Ломбардно (Заложно) одељење даје зајмове на робу и предмете свих врста који нису извргнути кварењу, па смо помоћу њега и ове мвнуле године више хиљада зајмова и предујмова обавили и помогли много ваљаних људи, који иначе не би помоћи нашли, на зајадничку корист.

Управа
НОВОСАДСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ
као Задруга.

Дубоко ганути јављамо, да се наш, кроз дуги низ година, ревносни члан управе нашег подuzeћа

Др. МИЛАДИН ВЕЛИЧКОВИЋ - СВИЊАРЕВ

2-ог овог месеца после кратке али тешке болести испустио своју племениту душу.

Мир пепелу његовом!

Управа Новосадског Електричног
Деоничарског Друштва.

Дубоко ганути јављамо, да је наш дугогодишњи члан фирме

Др. МИЛАДИН СВИЊАРЕВ-ВЕЛИЧКОВИЋ

2-ог овог месеца после кратке али тешке болести испустио своју племениту душу.

Мир пепелу његовом!

Мојсовић и Другови
Нови Сад

АПОЛО

Лилијан Гиш

у филму

ТИМ ТОМ

Весела игра

8. и 9. јуна 1929. ПОД ГРЕХОМ Како се долази до деце

Драма у 6 чинова.

у 6 чинова.